

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

24 maart 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Wijziging Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Advies

1. Vast te stellen de GS-brief aan Provinciale Staten waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over de aanstaande wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen en de Monitor bibliotheekwerk Zuid-Holland 2024 van Probiblio wordt aangeboden.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting behorende bij het besluit tot vaststelling van de GS-brief aan Provinciale Staten over de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS-brief aan PS over de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
- Concept tekst wetswijziging Wsob
- Monitor Bibliotheeknetwerk Zuid-Holland 2024

1 Toelichting voor het College

Openbare bibliotheken zijn belangrijke maatschappelijke instellingen waar iedereen welkom is om zich te ontwikkelen en anderen te ontmoeten. We ondersteunen alle openbare bibliotheken in onze provincie bij het vervullen van hun wettelijke taken via een boekjaarsubsidie aan onze provinciale ondersteuningsinstelling Probiblio. In de Commissie Bestuur Maatschappij en Middelen van 12 november 2025 heeft gedeputeerde Stolk toegezegd de Staten te informeren over de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (T2025.033). Met de vast te stellen brief wordt hieraan uitvoering gegeven. Daarnaast wordt in deze brief ingegaan op het landelijk Bibliotheekconvenant 2024–2027 en wordt de ‘Monitor bibliotheeknetwerk Zuid-Holland 2024 – 2027’ aangeboden. Het uitgangspunt in deze brief zijn de conceptteksten en planning van de wetswijziging Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (hierna; Wsob) zoals nu bekend. Aangezien de Raad van State geen opmerkingen had bij het voorstel tot wetswijziging, is de verwachting dat de inhoud niet veel meer zal veranderen.

Zie verder GS-brief aan Provinciale Staten over de wijziging van de Wet stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 5.728.820,00 (huidige boekjaarsubsidie Probiblio)
Programma	: Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

De boekjaarsubsidie voor Probiblio bedraagt in 2026 € 5.728.820,00. Dit bedrag is gedekt in de begroting (ambitie 4).

Het Rijk stelt uit het totale budget van circa € 60 miljoen een bedrag van € 0,5 miljoen per jaar beschikbaar voor het interbestuurlijk toezicht van provincies op de zorgplicht van gemeenten. Dit bedrag wordt verdeeld over de provincies op basis van een vast bedrag (€ 10.000 per provincie) en een variabel bedrag (€ 1.100 per gemeente). Voor Zuid-Holland komt dit neer op € 65.000 per jaar. Vanaf het jaar dat de wijziging van de wet is vastgesteld en gepubliceerd wordt, ontvangen de provincies dit bedrag jaarlijks via het provinciefonds. Dit komt neer op ongeveer 0,4 fte.

Juridisch kader

Met de wijziging van de Wsob wordt de huidige bevorderingstaak van provincies omgezet in een zorgplicht voor provinciale ondersteuningsinstellingen en krijgen de provincies een nieuwe interbestuurlijk toezichtstaak.

In het ‘Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht 2024’ van de provincie Zuid-Holland zijn vijf toezichtgebieden opgenomen. Het is de bedoeling om na vaststelling van de wijziging van de Wsob het uitvoeringsprogramma uit te breiden met het toezichtgebied ‘Openbare bibliotheken’ en daarbij de uitgangspunten van het ministerie te hanteren.

2 Voorafgaande besluitvorming

- In 2017 is het Provinciaal Toetsingskader provinciale ondersteuningsinstelling Zuid-Holland vastgesteld (pzh-2017-591712255).
- In 2023 is het Provinciaal Toetsingskader provinciale ondersteuningsinstelling Zuid-Holland geactualiseerd (pzh-2022-803895897)

- Jaarlijkse besluitvorming in het kader van de boekjaarsubsidie voor Probiblio.

3 Proces

In IPO-verband is input geleverd voor de wijziging van de Wsob, de bijdragen voor het inrichten en uitvoeren van het interbestuurlijk toezicht en zijn afspraken gemaakt over de vergoeding per provincie. Onderdeel hiervan was een uitvoeringstoets interbestuurlijk toezicht. In IPO-verband wordt nog een aanvullende uitvoeringstoets interbestuurlijk toezicht uitgevoerd t.a.v. de Algemene Maatregel van Bestuur voor de meerjarenplannen die onlangs in internetconsultatie is gegaan.

Het Rijk bereidt de betrokken partijen voor op de wetswijziging en de gevolgen. VNG en IPO worden toegerust om hun eigen achterban te informeren en klaar te stomen. Mogelijk komt er vanuit het IPO een handreiking voor provincies voor het inrichten van het interbestuurlijk toezicht. In deze handreiking staan de uitgangspunten van het Rijk centraal.

In oktober vindt de jaarlijkse netwerkdag Zuid-Hollandse bibliotheken plaats. Hiervoor worden Zuid-Hollandse gemeenten en bibliotheken uitgenodigd. Een deel van het programma zal in het teken staan van de nieuwe Wsob.

Zodra de wetswijziging is vastgesteld wordt gestart met de voorbereidingen voor wijziging van het Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk toezicht Zuid-Holland. Dit gebeurt via de reguliere procedure die voor een aanpassing van het uitvoeringsprogramma geldt.

Na vaststelling van de wetswijziging en het afsluiten van een nieuw landelijk bibliotheekconvenant kan het Toetsingskader provinciale ondersteuningsinstelling Zuid-Holland geactualiseerd worden (2027/2028). Dit is een GS-besluit.

Op dit moment is de gemeente Albrandswaard een zogenaamde witte vlek (een gemeente zonder volwaardige bibliotheekvoorziening) en voldoet dus niet aan de toekomstige zorgplicht. Wel heeft de gemeente extra middelen van het Rijk ontvangen om de bibliotheekvoorzieningen uit te breiden. Binnenkort vindt een ambtelijk overleg plaats met de gemeente om een stand van zaken t.a.v. het bibliotheekwerk te bespreken en te bespreken of de verwachting is dat de gemeente tijdig gaat voldoen aan de zorgplicht.

4 Participatie en rolneming

Overleg over de aanstaande wetswijziging vindt op reguliere basis plaats met Probiblio en in IPO-verband. Bij aanpassing van het Uitvoeringsprogramma interbestuurlijk toezicht worden de Zuid-Hollandse gemeenten betrokken.

5 Communicatiestrategie

Communicatie middels GS-brief aan Provinciale Staten. Op dit moment is verdere communicatie niet nodig.